

TKI URBAN ENERGY
Topsector Energie

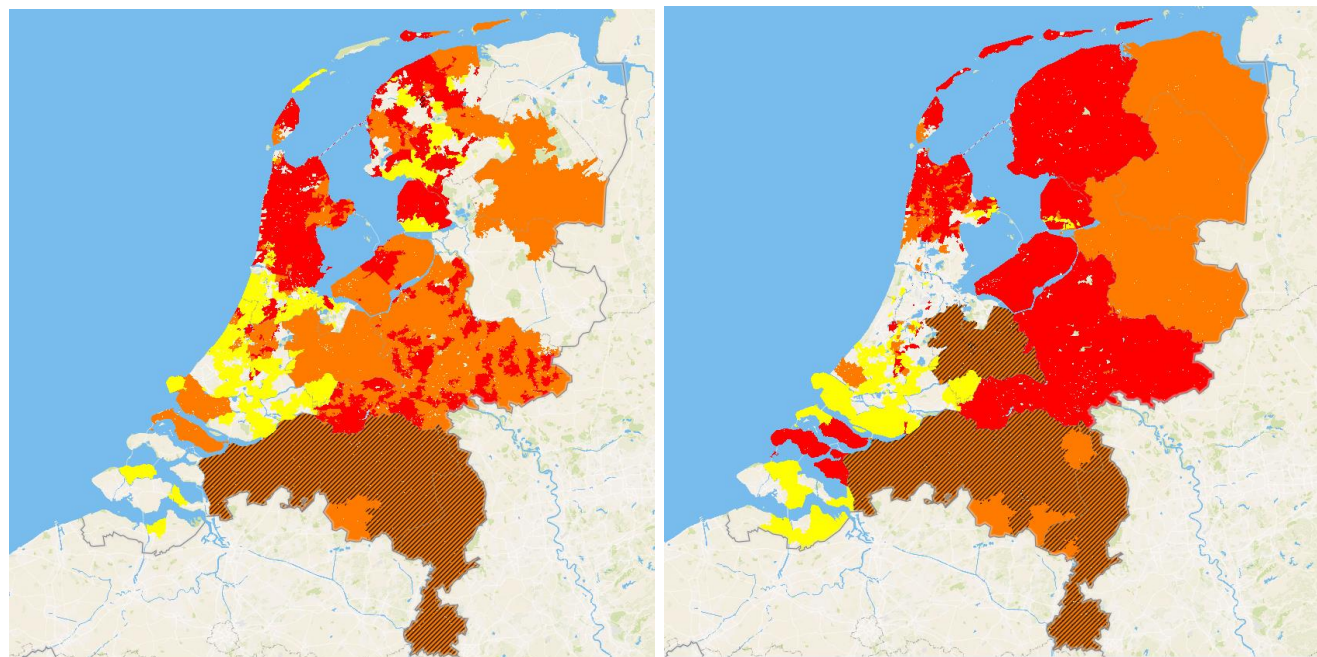
De ins- en outs van netcongestie en transportschaarste; hoe werkt het en waar zit dan de ruimte?

Jasmijn Kleij

Netcongestie? Transportschaarste? Even een definitie...

- Congestie = overbelasting van netcomponenten
- Transportcapaciteit = ruimte waarin je elektriciteit van het net mag trekken of erop mag zetten
- Limiteren transportcapaciteit = voorkomen van netcongestie
- Transportschaarste = geen transportcapaciteit beschikbaar
- Transportschaarste $\neq$ geen aansluiting krijgen

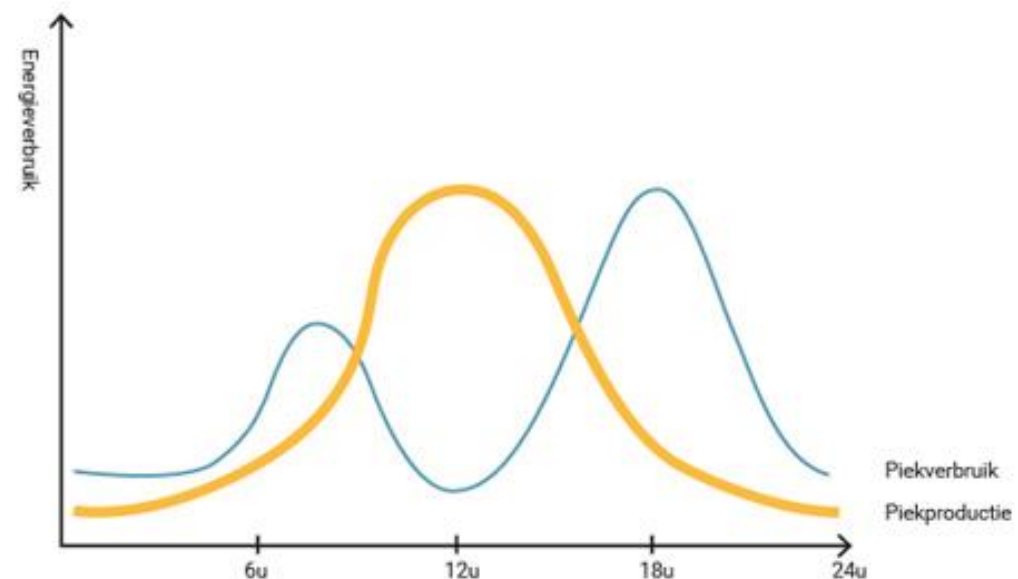

Capaciteitskaarten netbeheerders: links afname, rechts opwek (21-03-2023)

Maar hoe zit dat met afname en opwek?

- Afname en opwek gaan over hetzelfde net!
- Het verschil in capaciteit zit in pieken, globaal betekent dat bij:
  - Afnameschaarste dat het net rond ochtend en avond tegen de maximale capaciteit zit
  - Opwekschaarste dat het net rond de middag tegen de maximale capaciteit zit
- Conclusie → netbeheerders tellen niet zomaar transportovereenkomsten bij elkaar op!
- Conclusie → meer transportcapaciteit vrijspelen betekent pieken verlagen

Maar hoe bepaald de netbeheerder de transportcapaciteit dan?

- Limiterende factor zijn onder- en verdeelstations (soms bemeten)
- Twee processen:
  1. Wat is het huidige (en toekomstige) energieprofiel op de onderstations?
  2. Wat is het verwachte profiel van de aanvrager?

1. Wat is het huidige (en toekomstige) energieprofiel op de onderstations?

- Waar kan wordt het profiel gemeten, maar niet alle stations (zeker op laagspanning niet) worden bemeten
- Meegenomen:
  - 110%/150% van transportcapaciteit
  - Natuurlijke groei
  - Gelijktijdigheidsfactor
  - Veiligheidsmarge
- Exacte berekening verschilt per situatie en per netbeheerder, maakt het voor buitenstaanders erg ontransparant

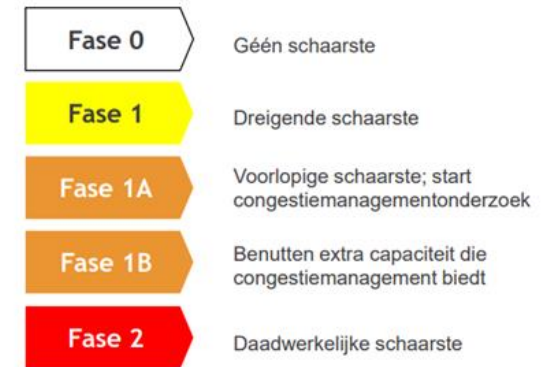
2. Wat is het verwachte profiel van de aanvrager?

- Inschatting voor op basis van standaard profielen
- Weinig gegevens, soms gedeeld door aanvrager
- Soms wel capaciteiten bij elkaar opgeteld

Dus wat gebeurt er dan als je aansluiting aanvraagt?

- Is er transportcapaciteit beschikbaar (zie capaciteitskaarten netbeheerder)?
- Niet beschikbaar? Dan wel aansluiting mogelijk, maar geen transportcapaciteit, en op wachtlijst
- Gedeeltelijk beschikbaar? Wordt gevraagd aan de bovenste op wachtlijst of die akkoord is met minder
- Wil je meewerken aan congestiemanagement?
  - Kun je in sommige gevallen voorrang krijgen
- Wel beschikbaar? Verzwaard?
  - Wie het eerst komt, wie het eerst maalt
  - Sinds een maand mogen netbeheerders afwijken!

Kleinverbruikers	Grootverbruikers
 Wij houden zoveel mogelijk rekening met de autonome groei van kleinverbruikers zodat wij hen kunnen blijven aansluiten	
	> 1750 kVA mits voldoende capaciteit
	Aanvraag toevoegen aan wachtlijst
	> 1750 kVA mits voldoende capaciteit
	Aanvraag toevoegen aan wachtlijst

Nu sta ik op de wachtlijst, maar ik heb een oplossing!

- Helaas, eerst heb je transportcapaciteit nodig voor het inzetten van je oplossing
- Je krijgt niet zomaar voorrang, tenzij:
  - Je bij wilt dragen aan congestiemanagement
  - De netbeheerder kan beargumenteren waarom jij voorrang krijgt
- Je kan ook samenwerken met partijen die al een aansluiting hebben of bovenaan de wachtlijst, maar netbeheerder mag niet communiceren over er wie er op de lijst staat

Ik heb al een transportcapaciteit, én ook een oplossing!

- Oplossing voor of achter de meter?
- Achter: Kan je altijd inzetten om je eigen pieken te verlagen
  - Voordeel voor jou:
    - meer doen binnen dezelfde aansluitcapaciteit óf
    - besparen door een kleinere aansluiting
  - Voordeel voor partijen op de wachtlijst:
    - afhankelijk of jouw piekreductie ook piekreductie op het onderstation teweeg brengt
    - om extra capaciteit vrij te spelen wil de netbeheerder de piekreductie vastleggen (congestiemanagement)
- Voor: Lastiger inzetten voor het vrijspelen van extra capaciteit omdat elektriciteit dan nog steeds over het net moet
  - Afspraken met netbeheerder maken (groeps-ATO/CBC)

Congestiemanagement! Dat woord is al vaak gevallen, gaat dat alles oplossen?

- Er zijn drie opties:
  - Redispatch
    - De netbeheerder doet een tender voor congestiemanagement (via Gopacs)
    - Congestieserviceproviders (CSP) kunnen hierop bieden
    - Biedingen die worden geactiveerd krijgen een vergoeding
  - Contractvormen
    - Capaciteitsbeperkend contract (CBC) komt bovenop de normale aansluit- en transportovereenkomst (ATO)
    - Op basis van vaste uren of op afroep
    - Groeps-CBC
  - Niet-markt gebaseerde vormen
    - Opwek boven de 1MW kan verplicht worden aan niet-markt gebaseerde congestiemanagement mee te doen
    - In geval van congestie moeten ze verplicht afschakelen
    - Ze krijgen een vergoeding

En wat zijn dan al die andere termen die elke keer vallen als het over netcongestie gaat?

- Prioriteringskader verzwaren
  - Kader voor investeringen in het stroomnet
- Non-firm ATO
  - Vergelijkbaar met CBC, maar gaat *niet* uit van een normale ATO
- Verzwaren, tenzij
  - Kader voor netbeheerders om te bepalen of er betere opties zijn dan verzwaren
- N-1
  - Gebruik maken van redundantie in het net voor aansluiten opwek

TKI URBAN ENERGY
Topsector Energie

Vragen?

